

Obowiązkowy MPP

Sprawdź czy dotyczy ciebie i z czym się wiąże

Od 1 listopada 2019 r. obowiązkowy mechanizm podzielonej płatności (MPP) jest stosowany, gdy faktury za transakcje spełniają łącznie następujące warunki:

- należność ogółem, która wynika z faktury (tj. wartość brutto całej faktury) przekracza 15 tys. zł,
- choćby jedna pozycja na fakturze dotyczy towarów lub usług wrażliwych (określonych w [załączniku nr 15 do ustawy o VAT](#)),
- sprzedawca i nabywca są podatnikami VAT.

W szczególności obowiązkowy MPP dotyczy płatności za:

- paliwa,
- stal, wyroby stalowe,
- złom, odpady,
- metale szlachetne (np. złoto, srebro) i nieszlachetne (np. miedź),
- folię stretch,
- tablety, smartfony, konsole,
- usługi budowlane,
- części i akcesoria do pojazdów silnikowych,
- węgiel i produkty węglowe,
- maszyny i urządzenia elektryczne oraz ich części i akcesoria.

Obowiązkowy MPP obejmuje towary i usługi, głównie objęte do tej pory odwrotnym obciążeniem, czyli przerzuceniem obowiązku rozliczania VAT ze sprzedawcy na nabywcę lub odpowiedzialnością podatkową.

Szczegółowy **wykaz towarów i usług**, dla których wprowadza się obowiązkowy MPP, zawiera załącznik nr 15 do ustawy o VAT.

Kiedy nie musisz stosować obowiązkowego MPP

W przypadku:

- faktur dokumentujących sprzedaż towaru/usługi objętych obowiązkowym MPP na kwotę niższą lub równą 15 tys. zł brutto,
- faktur dokumentujących sprzedaż towarów/usług mieszanych (tj. towarów/usług objętych i nieobjętych obowiązkowym MPP) o łącznej wartości niższej lub równej 15 tys. zł brutto,

- rozliczeń w formie potrąceń, o których mowa w art. 498 KC,
- uregulowań należności wynikających z faktury, która dokumentuje transakcje w ramach wykonania umowy o partnerstwie publiczno-prawnym.

Transakcje poniżej 15 tys. zł brutto, które dotyczą towarów objętych obowiązkowym MPP (wymienionych w załączniku nr 15 do ustawy o VAT), podlegają odpowiedzialności solidarnej nabywcy, stosowanej od pierwszej złotówki. Od tej odpowiedzialności można się uwolnić przez zastosowanie dobrowolnej zapłaty w MPP.

Rachunek rozliczeniowy i konto VAT w obowiązkowym MPP

Transakcje objęte obowiązkowym MPP muszą być realizowane przez rachunki rozliczeniowe założone dla działalności gospodarczej, czyli **konta firmowe**.

Jeśli kupujący płaci ci za transakcję objętą obowiązkiem podzielenia płatności, musisz mieć konto VAT, żeby ją przyjąć. Twój bank lub SKOK otworzył ci takie konto **automatycznie**, kiedy weszły w życie przepisy o dobrowolnym MPP (w 2018 r.), o ile korzystasz z konta firmowego. Nie musisz znać jego numeru ani umieszczać go na fakturze – rozdzielenie należnej płatności na kwotę netto i VAT następuje w systemie banku.

Jeśli w swojej firmie używasz konta osobistego (prywatnego, ROR), to nie masz konta VAT. W tym przypadku nie będziesz mógł przyjmować ani zlecać płatności objętych obowiązkowym MPP.

Obowiązki sprzedawcy w MPP

Jeżeli jesteś podatnikiem VAT, który sprzedaje towary czy usługi objęte obowiązkowym MPP i faktura jest na kwotę powyżej 15 tys. zł, na fakturze dokumentującej daną czynność musisz wpisać adnotację „mechanizm podzielonej płatności”.

Gdy faktura zostanie wystawiona bez tego oznaczenia, masz możliwość jej poprawienia przez wystawienie faktury korygującej. Natomiast nabywca faktury, która nie ma takiego oznaczenia, może naprawić błąd przez wystawienie noty korygującej.

Konsekwencje finansowe dla sprzedawcy za niestosowanie obowiązkowego MPP

Jeżeli wystawisz fakturę bez tego oznaczenia, mimo że miałeś obowiązek je zamieścić, organ podatkowy ustali ci dodatkowe zobowiązanie podatkowe w wysokości 30% kwoty podatku wykazanej na tej fakturze. Sankcja będzie naliczana wyłącznie od wartości kwoty VAT, która przypada na dostawę towarów i usług objętych obowiązkowym MPP.

Jeżeli prowadzisz jednoosobową działalność gospodarczą, za to wykroczenie ponosisz odpowiedzialność przewidzianą w kodeksie karnym skarbowym i możesz otrzymać grzywnę w wysokości do 180 stawek dziennych.

Unikniesz naliczenia tej sankcji, gdy nabywca ureguluje w MPP całą kwotę, która odpowiada kwocie VAT, przypadającej na dostawę towarów lub świadczenie objęte obowiązkowym MPP.

Obowiązki nabywcy w MPP

Jeżeli jesteś podatnikiem VAT i otrzymasz fakturę VAT z adnotacją „mechanizm podzielonej płatności”, zapłać wynikającą z niej należność w MPP za pomocą specjalnego komunikatu przelewu. Dotyczy to wyłącznie kwoty należności z tytułu nabycia towarów lub usług objętych obowiązkowym MPP.

Jeżeli na fakturze nie ma adnotacji, ale i tak masz obowiązek zapłaty w MPP (faktura jest na kwotę powyżej 15 tys. zł i kupiłeś towary lub usługi z załącznika nr 15 ustawy o VAT), również zapłać w MPP.

Jeśli masz wątpliwość co do powstania obowiązku zapłaty w MPP, rozważ skorzystanie z dobrowolnej płatności w MPP.

Konsekwencje finansowe dla nabywcy (kupującego) za niestosowanie MPP

Jeżeli jako nabywca, pomimo takiego obowiązku, nie zapłacisz za pomocą MPP, to wówczas organ podatkowy ustali ci sankcję w wysokości odpowiadającej 30% kwoty VAT, która przypada na nabyte towary lub usługi objęte obowiązkowym MPP.

Kiedy unikniesz sankcji, jeśli pomimo obowiązku nie zapłacisz w MPP?

Wtedy, gdy twój dostawca lub usługodawca rozliczy całą kwotę VAT, która wynika z faktury.

Jeżeli prowadzisz jednoosobową działalność gospodarczą, ponosisz za to wykroczenie odpowiedzialność przewidzianą w kodeksie karnym skarbowym i możesz otrzymać grzywnę w wysokości do 720 stawek dziennych.

Dodatkowo gdy kwota należności zostanie opłacona z pominięciem MPP, mimo zawarcia na fakturze adnotacji, że płatność powinna być dokonana w MPP, to **od 1 stycznia 2020 r.** nie będziesz mógł jej zaliczyć w koszty podatkowe. Jeżeli uznałeś za koszt uzyskania przychodu wydatek w części, w jakiej płatność została dokonana bez pośrednictwa rachunku VAT (np. zlecono przelew zwykły pomimo wskazania na fakturze wyrazów „mechanizm podzielonej płatności”), w miesiącu, w którym to nastąpiło, należy:

- zmniejszyć koszty uzyskania przychodów albo
- w przypadku braku możliwości zmniejszenia kosztów uzyskania przychodów – zwiększyć przychody.

Wyłączenia

Obowiązkowy MPP nie będzie stosowany w transakcjach realizowanych na podstawie **umowy o partnerstwie publiczno-prywatnym**, jeżeli sprzedawcą na dzień dokonania dostawy był podmiot prywatny (nie publiczny) i jeśli rozliczenie następuje **w formie potrącenia**.

Przepisy przejściowe

Zgodnie z przepisami przejściowymi (zawartymi w art. 10 znowelizowanej ustawy o VAT) w sytuacji gdy:

- przed 1 listopada 2019 r. podatnik dostarczył towary lub świadczył usługi, wymienionych w załączniku nr 11 lub załączniku nr 14 do ustawy o VAT, dla których obowiązek podatkowy powstał lub faktura została wystawiona po 31 października 2019 r.,

- po 31 października 2019 r. podatnik dostarczył towary lub świadczył usługi, wymienionych w załączniku nr 11 lub załączniku nr 14 do ustawy, dla których faktura została wystawiona przed 1 listopada 2019 r.,

stosuje się przepisy sprzed 1 listopada 2019 r., czyli odwrotne obciążenie.

Zapłata z MPP

Zapłata przy użyciu MPP opiera się na jednym przelewie do dostawcy za daną dostawę lub usługę. Rozdzielenie płatności następuje przez użycie specjalnego komunikatu przelewu, udostępnionego przez bank/SKOK. W komunikacie przelewu nabywca wskazuje:

- kwotę podatku VAT (lub część),
- kwotę sprzedaży brutto (lub część),
- numer faktury, w związku z którą dokonywana jest płatność,
- NIP dostawcy.

Nabywca nie musi znać numeru rachunku VAT dostawcy, gdyż na przelewie – tak jak dotychczas – będzie wskazywał rachunek rozliczeniowy dostawcy.

Bank/SKOK **automatycznie otwiera jeden rachunek VAT do wszystkich rachunków rozliczeniowych**, które w nim posiadasz (np. do dwóch rachunków rozliczeniowych bank/SKOK uruchamia jeden rachunek VAT). Na twój wniosek bank/SKOK może otworzyć więcej rachunków VAT. Otwarcie i prowadzenie rachunków VAT nie wiąże się z dodatkowymi opłatami dla banku lub SKOK.

Nowe możliwości wykorzystania środków zgromadzonych na rachunku VAT

Od 1 listopada 2019 r. środki zgromadzone na koncie VAT będziesz mógł wykorzystać na zapłatę:

- kwoty odpowiadającej podatkowi VAT z faktur otrzymanych od kontrahentów,
- podatku VAT, dodatkowego zobowiązania podatkowego i odsetek za zwłokę od tych należności,
- podatku VAT z tytułu importu i odsetek za zwłokę od tego podatku ,
- podatku dochodowego od osób fizycznych i podatku dochodowego od osób prawnych, zaliczek na te podatki, a także odsetek za zwłokę od tych podatków,
- podatku akcyzowego, przedpłat podatku akcyzowego, wpłat dziennych i odsetek za zwłokę od tych płatności,
- należności celnych i odsetek za zwłokę od tych należności,
- składek ZUS.

Zarówno sam rachunek VAT, jak i środki na nim zgromadzone cały czas należą do ciebie. Organy podatkowe nie będą dysponować środkami zgromadzonymi na rachunkach VAT, sprawują jednak nadzór nad ich uwolnieniem. Masz zatem dostęp do tych środków i możesz na bieżąco regulować swoje zobowiązania wobec kontrahentów oraz zobowiązania

podatkowe do urzędu skarbowego i składki ZUS, a twoja płynność finansowa nie jest zagrożona.

Zbiorcze płatności i zaliczki w MPP

Od 1 listopada 2019 r. masz także możliwość:

- stosowania mechanizmu do zaliczek wnoszonych przed wystawieniem faktury. W tym przypadku w komunikacie przelewu w miejsce numeru faktury wpisujesz „zaliczka”.
- płatności za więcej niż jedną fakturę przy pomocy jednego komunikatu przelewu. W tym przypadku komunikat przelewu w MPP ma obejmować wszystkie faktury wystawione dla ciebie przez jednego dostawcę lub usługodawcę i kwotę, która odpowiada sumie kwot podatku, wykazanych w otrzymanych fakturach. Okres, za który możesz dokonywać takiej zbiorczej płatności w MPP, nie będzie mógł być krótszy niż 1 dzień i dłuższy niż 1 miesiąc. Wówczas jako numer faktury wskazujesz okres, za który dokonywana jest płatność.

Zwrot różnicy podatku na rachunek VAT

Aby otrzymywać w **przyspieszonym terminie – do 25 dni – zwrot różnicy podatku** (tj. nadwyżki podatku naliczonego nad podatkiem należnym) na rachunek VAT, zaznacz w deklaracji VAT, że chcesz zwrot na rachunek VAT i w jakiej kwocie.

A zatem – jeżeli w deklaracji podatkowej masz nadwyżkę podatku naliczonego nad należnym – możesz:

- złożyć wniosek o zwrot tej różnicy na rachunek VAT w terminie do 25. dni lub
- wykazać tę różnicę do zwrotu w standardowym terminie 60. dni

25-dniowy termin zwrotu nie może być przedłużony.

Uwolnienie środków z rachunku VAT

Na rachunku VAT w niektórych sytuacjach mogą nagromadzić się środki finansowe. Wówczas możesz złożyć wniosek do urzędu skarbowego o uwolnienie tych środków, tj. przekazanie na rachunek rozliczeniowy.

Urząd na podjęcie decyzji ma 60 dni. Może odmówić wydania zgody jedynie w sytuacji, gdy posiadasz zaległości w VAT (do wysokości tej zaległości) lub gdy zachodzi uzasadniona obawa, że zobowiązania podatkowe z tytułu VAT nie zostaną wykonane. Natomiast od 1 listopada 2019 r. (w związku ze zmianą przepisów) otrzymasz odmowę uwolnienia środków, jeżeli posiadasz zaległości w podatku VAT

oraz innych podatkach i należnościach (PIT, CIT, akcyza i należności celne). W takiej sytuacji wydaje **decyzję**, od której możesz się odwołać. W przypadku zgody otrzymasz **postanowienie**, zaś bank/SKOK prowadzący rachunek VAT przedsiębiorcy dostaje informację o wydanym postanowieniu, na podstawie której niezwłocznie przeleje środki z rachunku VAT na rachunek rozliczeniowy.

Pamiętaj, że to ty sam zdecydujesz, jaką kwotę przekażesz na swój rachunek rozliczeniowy. Ważne jest również to, że złożenie wniosku do urzędu skarbowego nie będzie blokować możliwości wykorzystywania środków zgromadzonych na rachunku VAT w czasie, w którym naczelnik urzędu skarbowego będzie rozpatrywać twój wniosek. Jeżeli po złożeniu wniosku o przekazanie środków zechcesz zapłacić kontrahentom faktury w MPP lub zapłacić podatki do urzędu skarbowego, możesz to zrobić. Bank/SKOK przeleje na rachunek rozliczeniowy kwotę do wysokości posiadanych środków na rachunku VAT na dzień otrzymania informacji o postanowieniu naczelnika urzędu skarbowego.

Pliki do pobrania

[📄 Załącznik nr 15 ustawy o VAT \(PDF, 238 kB\)](#)